

OPENING Verbouwing Aerdenhoutse Tijo van Eeghenschool snel voor elkaar

Nieuwe aula vieren met alcoholvrij bubbelsap

Het was feest op het leukste schoolplein van Nederland. De verbouwing van de Tijo van Eeghenschool is achter de rug en de aula werd officieel in gebruik genomen. „Ik ben blij dat we eindelijk de vierkante meters erbij hebben gekregen”, laat adjunctdirecteur Cornelis Jansen verheugd weten.

Marcel Tabbers

Aerdenhout ■ Het is mede aan een aannemer uit Schagen te danken dat alles volgens schema is gegaan. „Ze begonnen aan het eind van de zomervakantie en hebben sindsdien de snelheid er goed in gehouden. Wat ook hielp was de strakke projectplanning vanuit Twijs. Dat is de stichting waar onze school onder valt. Gelukkig waren er geen tegenvallers, want die hadden we al genoeg gehad”, aldus Jansen. „We hebben niet meer lokalen gekregen en kunnen zeker niet nog meer leerlingen dan de huidige 220 kwijt. Het is de aula die we erbij hebben gekregen.”

Politiek

Met 'tegenvallers' doelt Jansen op de vertraging in de besluitvorming. „Daarbij ging het om de toekenning van de gelden voor de verbouwing. Die waren al jaren geleden toegezegd, maar door politiek gesteggel

Harm Swen en zijn vrouw Marianne en de rondleiders Jayda (l) en Merle.

kwam de gemeente steeds niet over de brug. Omdat het zo lang duurde, was alles veel duurder geworden. We geloofden niet meer in een goede afloop. Uiteindelijk kwam het goed. We zijn de SAB dankbaar, want tijdens de verbouwing konden we bij hen tijdelijk twee klassen onderbrengen.” SAB, Schoolvereniging Aerdenhout-Bentveld, wilde nieuwbouw, maar dat zag de gemeente niet zitten.

Het schoolplein staat inmiddels vol met kinderen, (groot)ouders,

broertjes en zusjes. Er klinkt muziek en er hangen overall slingers en ballonnen. De sfeer is ontspannen en uitgelaten. Aan een tafeltje schenkt Rianne alvast wat plastic glazen vol met alcoholvrije bubbelsap in aardbei- of appelsmaak. „Dit is een kleinschalige school waarbij ouders altijd heel actief zijn. Kijk maar om je heen. Dat heeft als gevolg dat de kinderen met veel plezier hiernaartoe komen.”

Haar zoontje Felix komt even langs. „Mijn favoriete speeltoestel is

FOTO UNITED PHOTOS/ELMER VAN DER MAREL

de schommel. Ik heb inmiddels veel vriendjes gemaakt en vind lezen heel leuk”, zegt de 6-jarige leerling. Rianne vult aan: „Er wordt hier ontzettend veel gelezen. Dat kan nooit kwaad natuurlijk.”

Na het officiële moment van opening door wethouder Thessa van der Windt volgt de rondleiding door Merle en Jayda. Beiden leerlingen van groep 7. Oud-leerling Harm Swen en zijn vrouw Marianne lopen ook mee. „Ik zat in 1950 hier op de kleuterschool. Toen waren er negen-

”

Dit is een heel mooie ruimte met een podium

tig leerlingen. Het is leuk om weer terug te zijn”, laat de 78-jarige Harm weten in het klaslokaal van groep 8 die op zolder is.

Inkijk

Buiten staan op het dak veel plantenbakken. Met een reden, weet Merle. „Het groen is natuurlijk goed voor iedereen, maar anders was er te veel inkijk van de burens. Daar in de hoek is het lokaal van groep 6. Die hebben nu ook een mooi uitzicht”, zegt de 11-jarige Merle met een glimlach.

De jonge meiden zijn goede ambassadeurs van de Tijo van Eeghenschool. Jayda vertelt dat ze volgens de 'Noordwijk-methode' werken. „Je werkt dan tien weken aan een thema. We zijn net klaar met tijdreizen. Hierna gaat het over de ruimte.”

Van de nieuwe aula benden worden Jayda en Merle meteen enthousiast. „Dit is een heel mooie ruimte met een podium. Daar gaan we volgend jaar de musical doen.” Om alvast te wennen gaan ze allebei met meneer en mevrouw Swen op de foto. Harm is enthousiast. „Weet je dat mijn vader een van de oprichters is van deze school? Die had deze aula helemaal geweldig gevonden. De kinderen kunnen hieraan nog veel plezier beleven.”

Begraafplaatsen in Haarlem: een stapelprobleem

Tot de 19e eeuw werden welgestelden begraven in de kerk. Was er minder geld, dan gebeurde dat op het kerkhof. Ten noordoosten van de Oude Bavo, tussen de Jansstraat en de Damstraat, lag tot in de 17e eeuw een grote begraafplaats.

De stad groeide toen echter snel en er kwam een extra begraafplaats buiten de Grote Houtpoort. Daar werden de armen kosteloos en anoniem begraven. Hierdoor kon in 1658 het kerkhof achter de Grote Kerk worden geruimd.

Rond dezelfde tijd verdween het kerkhof op het Begijnhof en werd ook buiten de Kruispoort een begraafplaats aangelegd. Na 1673,

toen de stad naar het noorden werd uitgelegd, kwam buiten de poort, tegenover het Leprozenhuis (het Museum van de Geest), weer een begraafplaats.

Een graf moest zo diep zijn dat er in de kerken drie, op begraafplaatsen vier kisten opeen konden staan met ertussen een laagje en boven de laatste kist een voet aarde. Die aarde moest kieren dichten, maar daarmee werd vaak de hand gelicht. Hierdoor stonk het in de kerken.

Op de begraafplaatsen werden de kisten, om de graven effectief te benutten, bovendien wel tot zevenhoog opgestapeld. Gegeven de omvang van de begraafplaatsen en de grootte van de stad, was dat

nodig. Het gevolg was dat er nauwelijks aarde op de bovenste kist lag en het ook daar stonk.

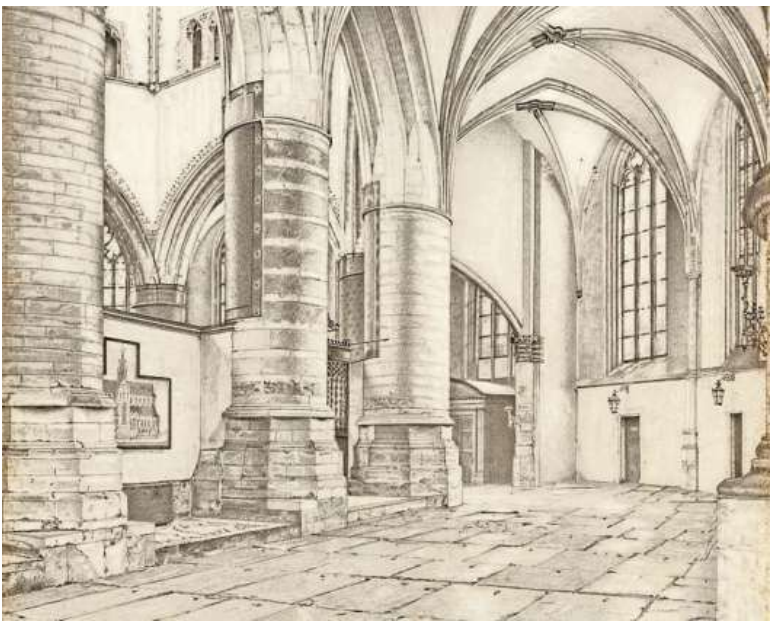
Vanwege de ruimte werd bovendien elk jaar een vijfde van de graven geruimd. Hier had de overledene zijn grafslechtsin leen. Daarentegen waren graven in de kerk eigendom van een familie en kwam het bezit ervan voor in boedelbeschrijvingen. Zo'n graf kon de familie na enige generaties doorverkopen.

Deftig

Uiteraard was het deftig in de kerk te worden bijgezet. Wel waren alle kerken sinds de late 16e eeuw ingericht voor de protestantse eredienst, maar er werd begraven voor alle gezindten. Ook veel katholieken lieten zich in de Grote Kerk begraven, mogelijk omdat zij dit nog als gewijde grond zagen.

Zo werd Cornelius Arendsz, de pastoor van een gemeenschap van vrome katholieke vrouwen, in 1614 bijgezet in de Hervormde Oude Bavo. Toen zestien jaar later zijn graf werd geopend, bleek dat zijn lichaam er ongeschonden bij lag. Dat deze man aan de natuurwetten was ontstegen, werd door vele katholieken gezien als een teken van heiligheid.

Bij een begrafenis in de kerk

Zuidoostbeuk van de Grote Kerk met grafstenen.

AFB. NH-ARCHIEF

kon de familie de doods klok laten luiden, wat per kwartier 3 gulden kostte voor de klok en 2 gulden voor de luiders. De kosten van de begrafenis op zich waren behalve afhankelijk van waar die plaatsvond, ook afhankelijk van de vraag of het een volwassene of een kind betrof. Voor 'Kinder-Lyken, die onder den Arm gedragen' konden worden, werd een lager

tarief gerekend.

Het begraven van degenen die in het Oudemannenhuis overleden, thans Frans Hals Museum, kostte zelfs niets, terwijl voor het begraven van lijken uit het Weeshuis, uit het Diaconiehuys of uit een van de hofjes aparte, lage tarieven golden.

Dat de dood iedereen gelijk maakt, gold slechts heel ten dele.

UIT DE TIJD

Historische rubriek van de Haarlemmer Hein Klemann, hoogleraar economische geschiedenis aan de Erasmus Universiteit.

